

Erdélyi Híradó

Kedden, Januarius' 26-dikán ($\frac{26}{1}$) 1830

Mexicói Eggy. Státusok — Nagybritannia — Frantziaország — Németország — Muszkaország
Törökország — A' N. Társalkodórol.

Mexicói Eggy. Státusok.

A' Times szerént, az utolsó mexicói Journálokban kellemetes bizonyágai vannak, hogy a' minapi beütés a' pártos feleket eggyességre vezette, és hogy a' politikai rendszabások bizonyossá teszik ennekutánna a' nemzeti hadsereg' védelmét. A' Santa-Anna Gen. győzödelmét a' Spanyolokon, a' Köztársaságnak sok tartományában inneplették, őtet pedig magát, sok Municipalitás, a' státus éránt érdemeket szerzett Polgárnak nyilatkoztatták. A' pueblai Congress a' győzödelmes Generált és minden ő-alatta szolgáló Vezéreket, polgári jussal ajándékozta-meg; 's azt is rendelte, hogy a' hartzon esleteknek tisztességes temetést tegyenek, és szűkölködő özvegyeinek vagy anyjaiknak pensiót rendeljenek. — Az Espiritu Publico Híradóban, oct. 21-dikéről találni Santa-Annának egy írását, melyben ő a' reá-fogott veszedelmes szándékra tzelez, és nagy buzgósággal 's tettző egyenességgel tagadja azt. Semmi bizonyágot nem lehetne, úgymond ő, felhozni, hogy egy Vezér' szándékát gyanússá tegyék, kinek eggyedülvaló törekedése ára tzelezott, hogy hazája nagy legyen. Ha őtet némellyek revolútiósnak és betsület-hajhászónak festették; ezeknek a' számoknak kitsinynek kell lenni, 's gyanakodás-

sok' oka tsak az ő' kaponyájokban fekszik inkább, mint-sem az ő' életembeli tetteiben. Beszédének a' vége annak tüzes bizonyításában áll, hogy ő, a' most álló országlás' formáját teljes erejéből kívánja fenntartani.

Nagybritannia

Az össze-termett Siami Ifjak Chang-Eng jó-formán gyarapodnak az ánglus nyelven. A' Whist-et (kártya-játékot) is megtanulták, és rendszerént egymás ellen játtzanak. Nem-régiben, rosszúl voltak ők és eggyütt vettek-be orvosságot; melyre mind-a'-ketten éppen azt a' következtést és behatást érzették. Ha az eggyik erőssen álmodik, a' másik éppen úgy álmodik: de az álmok nem egy természetű. Ha az eggyiket felserkentik, felserken a' másik is: ha az eggyiket tsiklandják, tudja azt a' másik, a' nélkül hogy látná; de, nem érzi a' tsiklandást.

Az a' Pap, Crosbie Úr, kiről a' Morning-Journal' perében szóllottunk, a' Times szerént, igen is házi Káplánja volt Cumberland Hgnek; de a' kit ő, minekutánna azt az alkalmatlan levelet írta, kitörülte Káplányainak a' sorából.

A' shottlandi Journál az itt következő történetét adja-elő egy rendkívülvaló Somnambulansnak: "Mostanában, megláttak Edinburgban a' lakosok, nagy

tsudálkozásokra és nyughatatlanságokra, egy ház' tetején egy embert, ki alutt. Nem foghatták-meg, hogy juthatott az oda-fel; 's felmászni, hogy őtet veszedelmes fekvéséből elhozzák, nem könnyű dolog volt. Sok haszontalan próbák után, oda jutottak végre, egy munkás a' tűzoltó Intézet' részéről és egy foszlángkő-fedél-fedő, a' legnagyobb veszedelmek között, egészen hozzá; és a' leg-tökéletesebb hátorságban találták őtet, mintha a' legpuhább dunnás-ágyon feküdt volna, hortyogva. Felköltik, körül kötik egy kötéllal, derékban, 's a' mint csak tudták, a' házfedelnek egy olyan részére botsátották, mely elég alacsony volt ára, hogy onnan lehághasson. Ide-lelévén, a' kérdezősködésre semmi más nem tudott felelni, mint, hogy ő durva (közönséges) Kovács-mester, és az elmúlt éjjel egykisség méjjen nézett a' pohárba, és a' tsapszéken elalutt. Úgy gondolja, — úgymond minden Görögös nátkül — hogy utóbb, midőn haza tántorgott, az egyenes út helyett, más úthá igazodott, és tévejgésből, a' ház' gerintzét a' maga' ágyának gondolta. Azt beszélte még, hogy neki az a' szokása, — almában felkél és mindenfelé járkél, egy szóval, hogy ő éjjeljáró; és hogy ő egyszer, éjjel, alvás-közben sok úttzát össze-járt, míg a' Forth' partjára ért, ezen által-úszott, és nem serkent elébbfel, mint mikor a' túlsó parthoz ért.

A' török költsönvétel, melyről egy-ideő-olta beszéllenek, a' mint mondják, 6 millió font sterlinget teszen, 6 pCentes interest ad, és 50 esztendő alatt kell vissza fizetni.

A' Sachsen-Kobourg Leopold Printz' felemeltetésének a' híre a' görög fejdelmizékre, mely a' mi' publicumunknak csak tegnap' lett Frantziaországból hitelesen tudtára, — minthogy már egyszer

tsakugyan fejet kell hajtani a' Gondviselés' akaratjainak, mely végre, a' Görögök' szabadságát kimondotta, — általjában örvendetes részvételt szerzett itt. Az a' Protokoll, mely Görögország' continensét és szomszéd szigeteit független országgá formálta, elosztatta azon fellegeteket, mellyek Görögország' politikai szabadsága' hajnalán, júl. 6-dikán, 1827, sok szabad civilizatio' barátjainak oly zavaros jóvendőt hirdetett. Görögország nem lesz a' Porta' vasallusa; Európa' független keresztény státusai' sorába lép az, az oceanus' innetső és túlsó nemzeteinek oly' általjános tulajdonsága és részvétele' jóvöltával, a' míjjennek ekkorig alkalmasint semmi más, a' rabszolgaság' járma alól magát kiszabadító nép nem ditsekedhetik. Tsak egy naggyából ejtett tekintet a' görög nemzet' belső szerkezeteire, a' continensen valamint a' szigeteken, még-inkább pedig az újj státuszomszédos szerkezeteire Törökországhoz, a' muszka birodalomhoz, és a' jóniai szigetek' mostani országlás-módjához, meg fog győzni minden szabad-lelkűt, hogy tsak egyedül konstitutziós Királyság lehet az az országlásmód, mely a' Görögöknek állandó fészket verhet belső békességére, magától-függésére és jobbúlások' előmenetelére. Lehet tehát örvendeni, hogy az újj korónára szánt Printz mindezeket a' kívánságokat elégtévőleg fogja megfejteni. Leopold Printz, külömbféle szerkezetek mellett, miolta ő a' nagybritanniai királyi familiához tartozik, mindenek' feddhetetlen tiszteletét nyerte-meg, a' kik tsak ökörülötte megfordultak; állandó charactert mérséklettel egybe-kötte, mindég okossággal és állhatatossággal tartoztatott ő el magától illetlen követeléseket, 's elkerült minden avatkozást, melynek őtet, a' neki mindég idegen felekezet' versengésébe kellett volna bonyolítani.

Letl dolog az, hogy Leopold Printz a' most elmúlt esztendőben, a' feszes földön tovább tartózkodott, mint-sem szokott, tsupán-tsak annak elkerülésére, né-hogy az emancipatio' dolgában valami-módon valamelyik felekezethez közelítsen. Tudta a' Printz az Udvar' és a' Ministerek', a' nagy Nemesség' és a' Nép' hajlandóságait; 's tebát egészen okosan tselekedett, tsendes nézője maradván távolról a' dolognak. Az ő' nagy gazdagsága könnyűvé teszi neki, hogy újj országának jólétvéje legyen, a' hol még most egy civilizált Társaság' minden intézetei egy erős teremtő kezet kívánnak; olyan környület, mellyet a' mi' éles szemű beurse-embereink nem szalasztottak el, kik a' Printz' thronusra-lépésében legjobb garantiáját tekintik az interes-fizetésnek a' görög költsön-vevésben: a' görög fondok, 27-ről, 32.1/2-re léptek tegnap.

London, jan. 1. — A' Morning-Journal ezt mondja: "A' frantzia Híradók sokat beszélnek egy-idő-ólta azon hitetőségről, hogy Sachsen-Koburg Leopold Printz, Király vagy Tsászár fogna lenni Görögországban, a' mivé a' nagy Hatalmok tenni akarnák. Egyedülvaló indító ok, mellyet az újságtudósítók ezen különös elő-lépésről felhoznak, az, hogy Leopold Printz, gazdag, és esztendei 50,000 font-sterl. fizetése van Angliától. Meglehet, hogy a' Printz, Király lessz; de mi azt kérdjük, valjon illik-é ÖFgéhez a' szemérmes jövedelmet foljvást húzni, mellyet különben ŐMagasságának tettett elfogadni. Lessz-é hozzánk a' Printz olyan kegyességgel, egy-keveset a' mi' feleslegünkől Orient' szükségere és nyomorúságára fordítani? A' huddersfieldi Takátsok bizonyoson nem fogják az ő' mértékletes napszámjokat eltsiptsupolni akarni, hogy a' Leopold Printz' királyi

költsége' fennmaradását megtarthassák. — Egy Királyság, ritka kereset.

A' Standard, Cobbet Úrnak itt következő levelét hozza-fel némely Grófságok' állapotjáról, a' mellyekben mostanában utazott: "Azt beszélték, úgymond Cobbet Úr, Londonban, hogy a' nyomorúság Birminghamban koránt-sem volna olyan nagy, mint az ország' más részeiben. Az Olvasó, ítéljen effelől az itt következő egészen való lettdolgokból: A' fábrikánsok és manufacturisták nem fizetik többé munkásaikat kész pénzel; hanem élelemrevalót szolgáltatnak nekik kezekre; olyan ritkává lett most a' kész pénz. Sőt, még több: Eggyességre léptek a' Borbéljokkal, munkásaikra-nézve, hogy őket bizonyosaráért, hónaponként vagy tutzet-számra borotválják. A' munkások örömost borotválának egymást tserében, ha azért valami keveset fizetnének nekik, de, teljességgel semmi pénzt nem akarnak nekik adni. Szoros tsere-systema uralkodik ott, a' szónak igazi értelmében. De ez még nem elég. A' birminghami, némely Borbélj által-látván hogy ez az à la grosso borotválás kereseteknek kárára szolgál, kibirdették, hogy ők készek vólnának, mindegyiket egy füstölt hering fizetésért (mely azon a' vidéken igen óltsó) borotválni. — Ezek a' megesett dolgok, tsak eléggé bizonyítják már, hogy pénz nints, és, kereskedés 's keresetmód egyre megszűnt. A' fábrikák' nagyobb részének az állapota Nottinghamshireban és Leicestershireben, még, mind-tsak keserves. A' Takáts' bére oly' tsekély ott, hogy a' szegény emberek esztendő-által éhezni kéntelenítettnek, mert ki tudna 6 pennyből (18 xr.) egy hétig élni? Mutatják is az ő' görhes (sovány) színek, hústalan testek, kongó szavok az ő' szoros bőjtjőket, mellyet ha szinte akarattjok ellené-

re is, megtartanak. A' pityóka már, a' luxus-félék közzé tartozik. Sokan, tsupán-tsak sós káposztával élnek; mások, főtt korpával táplálják magokat. Az Olvasó, tudja, hogy ez az utolsó olyan esz-köz, mellyel a' lovak' nyavajaibangyak-ran élnek. Korpa, káposzta (kraut, mást is teszen) és krompli, rossz táplálók télen által, még disznónak is. — Megérdemli még az is az említést, hogy az Urak, kiknek feleséges munkássai vannak, tsak igen ritkán engedik-meg familiáját látni, 's azt is tanuk' jelen-létében. — Ennyire ment a' dolog Angliában! Ez az az ország, mely nemzetekben irigységet, a' világon tudálkozást szerez!"

Frantziaország

A' múlt 3 esztendőben tsudálatos történeteiről híressé lett Maubreuil Úr, ki mostanában a' Politziaprefectus ajtaja' elébe hordatta holmiját, hogy a' megzálóolást elkerülje, elő-áll rögtön polgári panaszával az első instántziában, 's kívánja költségeit és karát vissza-for-díttatni, ama' híres-harangos reá-bizásáért, a' Westphaliai Királyné' gyémánt-jainak 's egyéb drágaságainak elrablatása' dolgában. A' felidezésben (admonitio), a' bevádoltattak: Talleyrand Hertzeg, Vitrolles és Laborie Urak jelennek-meg, 's a' már tudva-lévő dolgok hordatnak újra fel és egyenkét. Az egész Actát meg lehet olvasni a' Journal du Commerce-ben. — Most már perelhet; mert a' Taleyrand Hg. megveréséért reá szabott büntetést kiállotta.

"A ministeri Journálok", úgymond Constant Bénj. Úr, midőn ő a' Courrier Françaisban, a' budget-visszavetés' javallatjáról beszéll, "azt állítják, a' Charta nem adott a' Képviseleknek just, hanem tsak" baromi engedelmet" a' budget' el-nem fogadására. Nekem, úgy látzik, hogy egy olyan engedelem, mely-

nek végre-hajtását a' Charta megengedi; már ezáltal politikai jus. Ha a' budget' el-nem vállalása gonosság, úgy a' Charta hatalmat adott volna a' Küldötteknek, gonosságot követni-el? Ezt feltenni felölle; illetlenség.

Ere a' Gazette, a' Constant B. Úr egy Munkájából, mellyet ő 1814-ben adott-ki, és 1818-ban, Muukáinak össze-szedésekor ismét felvette, hozván-fel egy helyet, felel-meg. Azon írásában, a' budget' el-nem fogadását, mint igazságtalan, végbe-vihetetlen és méltatlan rendszabást, adja-elő, mely a' Ministereknek, kik, vagy magoktól segíthetnek magokon, vagy a' kiken mások segíthetnek, semmit-sem árt, az egész nemzetnek pedig fogyatkozására van." Ez által, úgymond a' Gazette, a' Constant Úr' beszéde, kétségtől egymás ellen beszéll; hanem ez, tsak egy foljó-írásba iktatott tzikkej, úgy láttzik, tsak a' jelen-pillantatra van írva, mikor amaz állítása, a' Maradék' számára van szánva; következőleg, igaz principiumait is mondja-ki ezen Publicistának. Mind a' frantzia, mind a' német Híradó elvételte a' külömbéget. Constant B. practica törvény' auctoritássára útal, mely ha hibás is, követendő törvény addig míg fenn-áll: a' Charta' positiva engedelmet sürgeti ő, nem pedig a' maga' örökre megírt principiumát.

A' Le Temps jelenti Toulonból dec. 24-dikén: "Elindult innen egy hadihajó 500,000 frankal Görögország' részére: tegnap ismét indult egy másik 14,000 ingel a' Görögök' számára. Ezen ment el 5 frantzia Tiszt az előkelő ranguak közül, a' többek közt Varin Obester, a' St. Cyr' elébbi Adjutánsa, ki Görögországba azért megyen, hogy az organisationak új módjára tanítsa-meg a' görög rendes katonaságot, mely a' belga

módhoz igen hasonló, és sok hasznot 's költség-kiméllést ígérne.

A Messenger des Chambres ezt írja: "Londonban azt beszéllik Koburg Printzről, hogy egy Hertzegnek sints annyi kész pénze, olyan megkiméllő erkölcs mellett, és minden oda vágyók, kivéven talán Orleans Printzet, igen nagy terhére lennének a' görög országlószeknek, melynek a' jövedelme nem megyen többre 3,800,000 franknál. Capodistrias Gróf Leopold Printz' fő-Ministere maradna; azt mondják ugyan, hogy tsak országkésésának első esztendőiben: de, jól tudják, hogy szokott menni az efféle egyyesület. Azt erőssítik, hogy az ág. Kabinét alkudozásban van a' Tuillerie' Kabinétjével, vagy hogy ezzel egy hónapi, 500,000 frank előlitzetről akar értekezni, melynek mindenik rész, felét fizetné. Hitvallás' változtatásról is beszélnek; mint-hogy a' hertzegi familia protestáns. Leopold Printz, született Lutheranus, a' Charlotte Printzasszonnyal, a' IV-dik György' leányával volt házasságával, az ág. Egyházhoz állott (episcopalis Reformatus). Aról, nem szólnak, ha valjon a' konst. polji Patriarcha' communiojába, melyben az ő' jövendő alattvalói élnek, állé, vagy pedig egy külön Egyházat állítfel, és magát ennek, több protestáns Fejedelmek' példája szerént, fejének tenni fogja. Ez, könnyen tárgya lenne a' versengésnek ő- és a' görög Püspökök között, idővel pedig, tsakugyan maga és alattvalóinak többsége között.

Egy hamburgi Journál ezt írja Párisból: "Az utól múlt Ülés előtt, nem volt a' Népkövetek' bal-óoldalának semmi kellőközépi klubja. Tsak úgy gyültek egymáshoz össze, mint még most is egy vagy más része egyikik vagy másik Kamarának szokott. A' súrolódások (dörögöldzések), mellyek egy öreg Bankos

(Lafitte?), és egy, nagy gazdagsága által híres Industriosus (Ternaux?) által szintúgy támodott, volt oka, hogy azt végezték, — senkinél-se gyülnének többé össze; hanem választottak egy helyet, mellyet egy alá-írt Népkövet' nevére fogadtak-ki. Utóbb, történt, hogy egy a' tisztelt Tagok között (Lafitte?), ki elébb a' maga' száláját kollégái' egybe-gyülésére által-engedte, tsaknem egész esztendeig kinn maradt a' Centralis klubból, ámbár ő is alá-írt. Azomban, ezen esztendőben, ő az egyik első elő-mozdítója hasonló egybegyülés' folytatásának, valamint az 1829-diki Ülés alatt. — Ezen órában, tsaknem egy akarattal meggyeztek abban, hogy a' köszönő Adresse-be semmi ollyas óltsárlást ne iktassanak-be a' mostani Ministere' választásáról, ne-hogy az némely ingerlödhető szívüek előtt, mint királyi privilegium' megtámodása, lázthasson. Meg vannak aról győződve, hogy a' Kamara sokkal erősebb lábon áll jussaira-nézve, ha a' systemát fére veti, szeméj-érdeklés nélkül, és hogy elég lessz az, ha a' Ministeriumot felforgattja, midőn Frantziaország minden kezesseg' szükségessé vált' és minden intézetek' végrehajtása' vezetésére van rendeltetve, megmutattja.

A' Gazette' egy tzikejere, mely azt a' régen rebesgetett Comité-Directeur illeti, egy más Journal így okoskodik: "Ez az újj felfedezés a' contra revolutziós felekezet' Journaljában nevettségesnek találtatna, de a' Kabinét' egyik organumában, több az, illetlenségénél, 's megérdemli az igazi rostálást. Szásszor elmondjuk-é meg újjra, hogy egyszer már tsakugyan ideje volna egy Comité-Directeur -kísértetről többet nem beszélni, mely legfeljebb is tsak apró gyermekeket ijjeszgetenivaló? De ha tsakugyan hisztek valami efféle törvénytelen

comité-t, — nevezzétek-meg annak Tagjait. Haggyuk abban ezt a párisi comité-directeurt, mint egy felekezet' nyavajás költeményét, mely nem lát, vagy tettet, mintha nem látná, hogy ez a comité Frantziaország, az ő véleményének organumaiban; Frantziaország, az ő választó collegiumaiban; Frantziaország az ő nemzeti tribunusában! De most már más tsatázó lovat fognak a' liguisták a' járomba. Az áng. aristocratiától, az ángl. Klerus eránt támodott tünődés; 's itt is a' Comité jönne segedelemre. Utazó idegeneket keverni a' ganéba. Itt már nagyobb tárgya van a' hamis-vádnak. Ez már egész árúlkodás systemája országglószéktől-országglószékhez. Hogy tethjük-fel Ministereinkről azt a' vakmerő gondolatot, hogy a' revolutio' boszszuállásának minden villámja a' nemes Lord' fejét nyomja, és Londonban oly méltó panasza adni okot, ha ára nem az ángl. Ministerium mutatott volna előre utat, ha az, nem szánt-szándékos kotzódás volna. Talán tagadják, hogy nem Palmerston Úr volna a' tizikkeljben leirt személy? Ha itt majd 1 hónap-múlva ezt fogják mondani: "az utolsó Ministerium' Expraesidense; valjon szükségés-é oda mondani —" Polignac Úr", hogy a' hatalmától megfosztott római Hertzeget kiki megesmérje? Hanem, vagy mindenütt tévejgő értelemmel vannak Angliáról; vagy ez az ország nem az már, mely a' jussait, az ő' szabadságait az ő' betsületét, legkissebb polgárjait félti. Egy hete már hogy azt az Angliát, mint elől-járót a' sajtó-szabadság ellen, kéri! És ma Párisból Londonba, Kabinétból kabinétba, motskolják, elárúlják, szidalmazták és számkivetik hivatalosan a' leghíresebb embereket a' Kamarából és Tanátsból. Nagy Isten! mi nagy ideje van már, hogy az áng. Par-

lement Angliának vissza adja mind azt, a' mit tölle a' Wellington-Polignac frigy a' nemzetek' hajlandóságokból elhúzott!"

A' frantzia Akademia egy utolsó magános ülésében, Arnaud Urat Directorrá és Etienne Urat Kantzelláriussá választotta.

Németország

A' Maas és a' Rajna, mindenik befagyott Hollandiában egésszen. Dec. 27-28-dikán éjjel nevededett a' hideg a' Rheinthalban, Bacharach körül, állandó erős északi szél mellett, Reaumur 20-dik grádussára. A' szállók annyit szenvedtek a' nagy hideg miatt, hogy a' Vintzellérek két öszön sem várhatnak szüretet.

Muszkiaország

Egy tsászári parantsolat szerént, mint-hogy a' török háborúnak vége van, és már közönséges rendelés tétetett a' török fogjak' vissza küldtetésére; az említett alattvalóknak szabad tartózkodás engedélyt ott, valahol nekik tettik.

A' Pétervári Akadémiai Journal, egy utolsó darabjában, figyelmetessé teszi a' káspium tenger' fontosságára, a' kereskedésre-nézve. A' tizikkeljben e' van: "A' Kaukásusi bírtok, mellyet a' Káspium és a' Fekete-tenger mos, a' kettő által könnyű egybeköttetésben van a' birodalom' belsőjével. A' kereskedésre-nézve, össze köt minket a' káspium-tenger közvetlen Persiával, — és talán Kínával, és Bukhariával is mozdíthatná elő a' kereskedést. — Más-felől, a' fekete-tenger egybe köt-minket az európai és ásiái Törökországgal, és még Görögországgal is; azomban, hogy Egyiptomba is nyitott útunk van valamint a' közep-tengeren fekvő minden státusokhoz. Ezek az ennyire kiterjedt egybe-köttetések vizen, a' kaukásusi bírtok' kereskedésének különös reménységet nyújt; mely tartomány egyszer talán idővel, kellő-

közepe lehet a' kereskedésnek Ásia és Muszkaország között; — nem kétséges legalább az, hogy Muszkaország, terményeinek elszerzésére, valamint északi Persia-felé, úgy török Arménia-felé, de még Anatóliába is, meghatározott fontosságú birhat 's kell is neki bírni az egész Európa felett. A' természeti, egyenes és könnyű út a' káspium-tengeren Persiába, oly' sok hasznot ígér nekünk, hogy ebben semmi nemzet nem vetekedhetik velünk. Azonkívül még elijjeszti az Európaiakat az itteni Clima is. Ekkorig még egy speculans se mert, sem Anglus, sem Frantzia (az itt lakó egy Gamba Urat kivévén) itt kereskedő próbákat tenni. És még akkor is, ha valami idegen valami ollyas-formát akarna próbálni; a' Muszákának mindég felül kell fordulni, ha csak köztök dologhoz fogható emberek találkoznak; mivel' a' szomszéd tengerek nekünk minden esetre elsőseget adnak. Ezekre-nézve, fontos dolog megvizsgálni: 1) A' szállító-eszközt, melyel a' kaukásusi birtok mindenik tengeren bír; 2) A' kiszálló Helységeket, mellyek által a' földi költöztetés a' tengerivel egybekötetik; 's 3) A' földi utakat, mellyen a' mi' legfőbb kereskedésünk Ásiával és Muszkaországgal üzettetik. — Ezt a' minket is illethető nagy és hamar elérkezett dolgot, folytatva fogja a' pétervári Akadémia kiadni. Még 100 esztendő múlva se vártuk azt, hogy Pestről, például, Chinába 's Persiába vihessük vízen, az ott kaposabb jószágunkat. Ezután már nem csak a' kert alá megyünk vásárra.

Szinte vidúl az ember szerető szabad lélek, hallván hogy a' barbariesben veszteglő nemzet kezdi levetkezni homájjal fedett lelke' megavúlt takaróját 's közelget a' Civilizált nemzetekhez. Hallásra méltó a' Pétervárra szándékozó, Odessában már a' quarantine-ből is ki-

szabadult török nagy Követség' némely új characteristikája, melyről az Odessai Journál, dec. 30-dikán, a' többek közt így szóll: " Minden ember eltelt örömmel a' Követ Urak' magokiviseletén. Teljes illendőség az, maga kedveltetés és méltóság. A' ki Halil-Basát szemmel tartja; nem lát öbenne legkissebb Asiaticust, hanem egy kiformalódott Európaít, ki minden társasági finomságokkal és alkalmaztatásokkal készen áll. Az ő' kellemetes mosojgása, mely őtet soha meg nem tsalja, valami szembetűnő visszásságot mutat, a' merő komor physiognomiának ellenében, mellyet a' Törököknél látni szoktunk. Az ő' beszélgetései, valamint a' második, Resid-Elfendi Meghatalmasítottéi is, egy húrón állanak az ő' magaviseletével. A' Dámák eránt mutatott kellemjek is szintúgy jegyzésre méltó vonások a' mi' vendégeink' characterében, Hogy nekik teljes képeiket lefessük, írjuk-le röviden kontöseiket is. — Áll az nagy és kis Uniformalból. Mindenek köntös' szabása egyforma és igen hasonló a' mi' Kozákjaink' Jack-jához. A' nagy és kis Uniformis közt, a' különbség áll, egy igen gazdagon és ízléssel teljes arany vagy ezüst hímézésből a' gallérán, és arany vagy ezüst ékességekkel a' mejjén, valamint a' mi' húszár-dolmányunkon. A' pántalon (gatyánadrág) bővebb a' Kozákéinál. A' tsizma (talán stiefel?) egészen európai forma. A' polgári és katona Tisztviselők, az uniform felett bő köpönyeget viselnek, hímezett gallérral. A' két Követ' köpönyegje azonfelül, tetétől-fogva talpig arannyal vannak kivarva (úgy láttzik, mereül). Főrevalójok, sejembáronból vagy posztóból készült kerek sapka; mellyek széles hímzéssel 's fent, arany- vagy ezüstbojtal vannak ékesítve. A' kis uniformhoz tartozó sapka egy ritka veres Fes, sejem boj-

tal. — A' katona Tisztek gyémánt jeggyel különböztetnek-meg a' polgári Tiszviselőktől. A' gyémánt' nagysága rangszerént nevededik és kissebbedik. A' Sultán osztja ezt nekik, mikor a' tisztséget adja.

A' pétervári Híradók tudósítást tesznek a' muszka gyémántról, a' többek közt ezt mondván: "Kévs esztendeje még annak, hogy a' mi' arany-bányáink igen tsekélj hasznót mutattak, nehéz munka és sok költség mellett; legfeljebb 40 pud volt az egybe-gyűlt arany. Ki hitte volna akkor, hogy rövid időn, a' föld' siker (nem méjj) színén, szörnyű térségen, a' leggazdagabb aranyfészkeket találjuk-fel — hogy darab vert-(nek nevezett, tömött) aranyat és platinát fog-nánk találni, a' millyeneket még ekkorig, oly' nagy darabokban, az újj világ' aranytartományaiiban nem találtak. Pedig úgy van. Ebben a' tekintetben, nints utánna Muszkaország a' túlsó fél gojóbis' tartományainak, melyek Amerika' felfedezése-ólta fő-kútfejeit hozták világosságra a' nemes értzeknek. Muszkaország vert először pénzt platinából. Még a' gyémántban, előttünk járnak azomban azok a' tartományok: ez is van már nekünk. Az első muszka-gyémántot Jún. 22-dikén, 1829, az Ural' (hegy) nyugoti oldalán, a' Polier Grófné' aranymosójában találta egy 13 esztendő Po-poff Pál nevű gyermek. Az első szóba-hozott újjal-mutatást a' gyémánt' hibetó létéről Muszkaországban, a' dorpati U-niversitás' Professorának, Engelhardt Móritz Úrnak köszönjük; ki 1826-ban, egy tudományos útat tett az Uralban. Az akkori környületek, nem engedték neki meg, hogy nyomon bővebb vizsgálódásokat kövessen-el: de azomban még is, az ő' tudósításánál-fogva effelől, parantsolatot vettek a' következő esztendőben a' Finantz-ministertől az Ural-bértz' minden bánya-

Directorai, hogy a' hegyi Tiszteknek te-gyék köteleességgké a' gyémánt-keresést. De, tsakugyan nem találtak, de igen gazdag aranyhomok-ágyásokat, igen-is; midőn végre a' híres Humboldt Báró' idei útazásában az Uralon által, egy kristáljban, a' feljebb mondott gyémántot találtak.

Törökország

A' Semaphore (marseille-i Híradó) jeli Konst. poljból, nov. 30-dikáról: "A' Nagyúr, tudakoztatta Guilleminot Gróf Ö-Exjánál Colosso Gróf által, ha tettzene-é a' frantzia Királynak, ha 100 ifjú Török, a' főváros' első familiáiból válogatva, egy frantzia fregatte-n Párišba mennének, hogy ott, ugyanazon modon neveltetnének mint a' Frantziák. A' frantzia Követ úgy-gyal se-lelt, és mindjárt tudósította ezeránt Rigny V. Admirált. Minden órán várják tehat ide a' fregattet, mely az ifjú Muselmanokat Frantziaországba viszi. — Ezen alkalomnál értekek adta a' Sultán a' körülte forgó Fő-zeméjjekeknek, — kívánja a' Colosso Úr' be-tsületes szolgálattját megjutalmaztatni, s szeretné ezen megkülömböztetett Tiszt' fi-ját, ki az ő' tudományait a' turini Jesuiták' Kollégyomában kezdette, Párišba a' 100 Muselman Ifjúval küldeni, hogy tudomán-nyát ott végezze. Ezért kérette-meg a' frantzia Követet, hogy a' turini Udvartkérné-meg az ifjú Colosso' elbótsátásáért. A' Kö-vet örömmel elfogatta a' Sultán kívánságát.

A' Nemzeti-Társalkodóról

1.) Elindul a' mindjárt következő Postán az 1-ső szám; utánna a' 2-dik, azokhoz a' kiket illet, és hibátlan adresse-k bejött.

2.) A' Subscribálók' Neve valamint az Előre fizetők' is, ki fog nyomtattatni, az Exemplárok' szá-mával ki-mennyire praenumerált — mindenik, em-lékezetnek okaért, és megkülömböztetve.

3.) A' ki a' N. Társalkodót Postán nem hordat-hatja, de még is magának megszerezni kívánja; fi-zethet érte előre 1 for. 30 xrt. C. pénzben és a' fél-esztendő' végén, a' Nyugtató' vissza adása mellett elvitetheti. 4.) A' N. Társalkodó ára, Kolosvárou benn, a' Typographiáról elhordatva, 2 for. c. p.